

**APEL Prezydium OPZZ
z dnia 28 marca 2023 roku
z okazji Światowego Dnia Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy**

Poprawa i dbałość o warunki pracy są od lat jednym z priorytetów programowych OPZZ. Corocznie obchodzimy Dzień 28 kwietnia wspominany jako Światowy Dzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy, a przez ruch związkowy upamiętniany jako Międzynarodowy Dzień Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych.

Organizacje związkowe zrzeszone w Ogólnopolskim Porozumieniu Związków Zawodowych godnie obchodzą ten Dzień. Podejmują różne inicjatywy: organizują seminaria, konferencje, wystawy, kampanie informacyjne i edukacyjne, pogadanki, spotkania ze specjalistami bhp, naukowcami i praktykami.

Pamiętają o kolegach, którzy zginęli pracując w złych warunkach pracy.

1. Temat tegorocznych obchodów Światowego Dnia Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy promowany przez Międzynarodową Organizację Pracy (MOP) to: **"Bezpieczne i zdrowe środowisko pracy jest podstawową zasadą i prawem w pracy"** („A safe and healthy working environment is a fundamental principle and right at work”). W Polsce Dzień ten będzie obchodzony pod hasłem: **“Bezpieczna praca podstawowym prawem każdego pracownika”**.

Hasło wybrane przez MOP jest efektem uznania bezpieczeństwa i higieny pracy za piątą, podstawową zasadę i prawo w pracy w czerwcu 2022 r. podczas Konferencji Międzynarodowej Organizacji Pracy. Tym samym Deklaracja MOP obecnie zawiera pięć kategorii podstawowych zasad i praw w pracy: 1) wolność zrzeszania się i skuteczne uznanie prawa do rokowań zbiorowych; 2) eliminacja wszelkich form pracy przymusowej lub obowiązkowej; 3) skuteczne zniesienie pracy dzieci; 4) eliminacja dyskryminacji w zakresie zatrudnienia i wykonywania zawodu; 5) **bezpieczne i zdrowe środowisko pracy**.

Włączenie "bezpiecznego i zdrowego środowiska pracy" do ram podstawowych zasad i praw w pracy to przełom w dziedzinie bezpieczeństwa pracy. Dzięki temu Konwencja nr 155 dotycząca bezpieczeństwa i higieny pracy oraz Konwencja nr 187 dotycząca ram promocji bezpieczeństwa i higieny pracy zostały uznane za konwencje fundamentalne. Niestety, konwencje te wciąż nie zostały przez Polskę ratyfikowane, stąd jako OPZZ będziemy domagać się od polskiego rządu podjęcia prac w tym zakresie.

2. Tegoroczny Dzień 28 kwietnia związki zawodowe obchodzą pod hasłem ogłoszonym przez Międzynarodową Konfederację Związków Zawodowych (ITUC): **„Organizowanie się na rzecz zdrowia i bezpieczeństwa”** (Organising for health and safety). Związkowcy w ten sposób podkreślają, że pracownicy są w stanie najlepiej dostrzec zagrożenia w swoim miejscu pracy. Jednak ich samotne głosy nawołujące do poprawy warunków pracy można bardzo łatwo zignorować, dlatego najlepszą taktyką w takiej sytuacji jest organizowanie się i wspólne działanie. OPZZ podkreśla, że takie możliwości dają pracownikom właśnie związki zawodowe.

3. Warto także przypomnieć i promować wśród organizacji związkowych OPZZ kampanię Europejskiej Konfederacji Związków Zawodowych "**Zero zgonów w pracy**", wzywającą do podejmowania działań na rzecz eliminacji wypadkowości w pracy. Manifest EKZZ wzywa do podejmowania w przyszłości działań zmierzających do minimalizowania, a nawet osiągnięcia zerowej liczby ofiar śmiertelnych w pracy, podkreślając rolę prewencji w obszarze bezpieczeństwa pracy oraz skuteczniejszej sprawozdawczości warunków pracy. **W tym zakresie OPZZ będzie kontynuować działania na rzecz przejrzystości statystyk publicznych odnośnie ujednoczenia systemu zbierania informacji o wypadkach w pracy gromadzonych przez GUS, PIP czy ZUS.**
4. Dzień 28 kwietnia to okazja, by po raz kolejny mówić głośno, że polskie warunki pracy, pomimo systematycznej poprawy, są nadal niezadowalające.

W 2022 r. w sytuacjach zagrożenia pracowało 547,2 tys. zatrudnionych pracowników, w tym w narażeniu na różne czynniki związane ze środowiskiem pracy – aż 338,9 tys. osób (61,9 proc.). Niekorzystne warunki pracy są także powodem wzrastającej aż o ponad 27 proc. liczby chorób zawodowych – w 2022 roku stwierdzono ponad 2,5 tys. takich przypadków. Nieco mniejsze w porównaniu z 2021 rokiem wskaźniki wypadkowości napawają optymizmem – liczba poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych spadła o 17,4 proc., a w wypadkach ciężkich o 2,4 proc. W roku ubiegłym, co drugi dzień jedna osoba traciła życie w wypadku przy pracy (180 wypadków śmiertelnych), co jest nieakceptowalną smutną statystyką. Martwi także fakt, że wciąż dominującą przyczyną wypadków przy pracy (61, 1 proc.) są nieprawidłowe zachowania pracowników w skali ogólnej liczby poszkodowanych w pracy (66,6 tys. osób). Coraz silniej na stan warunków pracy mają zmiany demograficzne, nowe technologie, postępująca robotyzacja, cyfryzacja czy nowe formy świadczenia pracy.

Dlatego, w obliczu nowych wyzwań i zagrożeń zawodowych, jako związki zawodowe odpowiedzialne za nadzór nad warunkami pracy - nie możemy pozostawać obojętni. Od naszej aktywności w dużym stopniu zależą losy przyszłych pokoleń pracowników i standardy pracy, w jakich będą pracować. Pokazujemy, że w zakładach pracy, gdzie aktywnie działają związki zawodowe i społeczna inspekcja pracy – bezpieczeństwo pracy ma wyższe standardy, a pracownicy są lepiej chronieni.

Prezydium Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych apeluje do:

- **ogólnokrajowych i zakładowych organizacji członkowskich OPZZ** o godne i uroczyste uczczenie Międzynarodowego Dnia Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych,
- **pracodawców** o wzmacnianie działań prewencyjnych, promowanie dobrych praktyk oraz współpracę ze związkami zawodowymi i przedstawicielami pracowników w dbałości o warunki pracy,
- **rządu** o ratyfikację *Konwencji nr 155 dotyczącej bezpieczeństwa i zdrowia pracowników i środowiska pracy oraz Konwencji nr 187 dotyczącej struktur promocyjnych bezpieczeństwa i higieny pracy,*
- **Sejmu RP** o przeprowadzenie debaty na temat stanu warunków pracy w Polsce,
- **organów nadzoru i kontroli** o wzmacnianie działań prewencyjnych i kontrolnych, szczególnie w najbardziej wypadkogennych sektorach gospodarki narodowej.

**Niech bezpieczeństwo i zdrowie w pracy
stanie się fundamentalnym prawem w pracy, nie tylko w teorii ale i w praktyce !**

Pamiętajmy o zmarłych, ale walczmy o żywych!

Prezydium OPZZ